

SAMENVATTINGEN - RÉSUMÉS - SUMMARIES

Het aandeel van de “Flamenpolitik” in de Vlaamse natievorming

LODE WILS

Tijdens de Eerste Wereldoorlog is er in de Vlaamse Beweging een anti-Belgische stroming ontstaan voor de vorming van een staat Vlaanderen. Dat zou kunnen leiden tot het verdwijnen van België. Haar aanhangers betwisten natuurlijk dat de *Flamenpolitik* van de Duitse bezetter een beslissende rol zou hebben gespeeld in het ontstaan van die stroming, die ze integendeel een spontane, natuurlijke ontwikkeling noemen van de Vlaamse Beweging. In dit artikel vat ik eerst uitvoerig samen wat ik heb bevonden over het gebeuren tijdens de Eerste Wereldoorlog, in mijn boek *Onverfranst, onverduits? Flamenpolitik, Activisme, Frontbeweging* (2014).

Blijft de vraag naar de betekenis daarvan in de hele transformatie van de Belgisch-patriottische taalbeweging sinds de revolutie van 1830 naar het huidige Vlaams-nationaal bewustzijn. De *Flamenpolitik* vormt daarin één van de drie onmisbare schakels. Chronologisch gezien was de eerste schakel het feit dat de Belgische taalgroepen zich al vóór 1914 grotendeels vereenzelvigden met één van de dominerende wereldbeschouwingen, zodat ‘het katholieke Vlaanderen’ tegenover ‘het vrijzinnige Wallonië’ kwam te staan. De tweede schakel was de *Flamenpolitik*, die erin slaagde bij haar volgelingen een absolute tegenstelling te creëren tussen de Vlaamse en de Belgische idee. De laatste schakel is de tweede golf van nationale bewegingen, die in de westerse wereld doorbrak sinds 1960, niet langer gebaseerd op de taal, maar op economische verschillen.

Le rôle de la “Flamenpolitik” dans la construction d’une nation flamande

LODE WILS

Durant la Première Guerre mondiale naît au sein même du Mouvement flamand un courant anti-belge favorable à la création d’un État flamand. Celui-ci pourrait, fatalement, mener à la disparition de la Belgique. Ses adeptes nient bien évidemment l’influence décisive de la *Flamenpolitik* menée par l’occupant allemand sur la naissance de ce courant anti-belge, qu’ils considèrent comme une continuité spontanée et naturelle du Mouvement flamand. Dans cet article, je résume largement les éléments de ma recherche sur la Première Guerre mondiale contenus dans l’ouvrage *Onverfranst, onverduits? Flamenpolitik, Activisme, Frontbeweging* (2014).

Il importe d’envisager le sens de ces événements dans la transformation globale du mouvement flamand, depuis le courant patriote attaché à la langue qui a vu le jour après la révolution de 1830 jusqu’à la conscience nationale flamande actuelle. Chronologiquement, il y a d’abord l’identification des groupes linguistiques belges avant 1914 avec les deux idéologies dominantes, opposant ainsi la “Flandre catholique” à une “Wallonie libre-penseuse”. Vient ensuite la *Flamenpolitik*, qui réussit à rendre incompatible la vision d’une nation flamande avec la Belgique. Le dernier élément s’inscrit dans seconde vague des mouvements nationalistes qui émergent en Europe occidentale à partir des années 1960, désormais basés non pas sur la langue mais bien sur les différences économiques.

The Role of the “Flamenpolitik” in the Flemish Nation-Building

LODE WILS

During the First World War, an anti-Belgian current emerged in the Flemish Movement, in favor of the creation of an independent Flemish state. This could lead to the disappearance of Belgium. Naturally, its supporters deny the notion that the German occupier’s *Flamenpolitik* played a determining part in the emergence of this current. Instead, they see it as a spontaneous and natural evolution of the Flemish Movement. In this article, I give an overview of my research on the events during the First World War, which is detailed in my book *Onverfranst, onverduist? Flamenpolitik, Activisme, Frontbeweging* (2014).

The question remains as to the significance of this in the whole transformation process, from the Belgian patriotic language movement of the 1830 revolution to current Flemish nationalist identity. The *Flamenpolitik* is one of three indispensable links in this process. Chronologically, the first link was the fact that before 1914, each of the Belgian language groups, already identified with one of the two dominating world views, thereby opposing ‘Catholic Flanders’ to ‘secular Wallonia’. The second link was the *Flamenpolitik*, which succeeded in making the idea of a Flemish and a Belgian nation absolutely irreconcilable among its followers. The last link was the second current of national movements which emerged in Western Europe as from the 1960s, based no longer on language but on economic difference.